

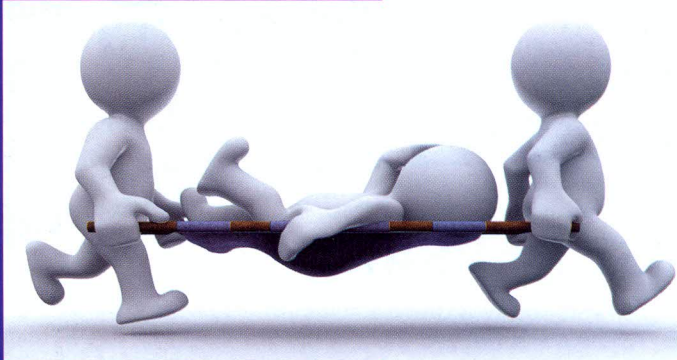

H. Gül Kurtul

Eğitim Koordinatörü
A Sınıfı İş Güvenliği Uzmanı
OSGB Sorumlu Müdürü

Değerli okurlarımız,

Şimdiye kadar çoğunlukla İŞ GÜVENLİĞİ Kavramı üzerinde yoğunlaşmış olan aylık paylaşımlarımızda bu ay da İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ Kavramının bir diğer ayağı olan Çalışan Sağlığı ile yakından ilgili olan İLK YARDIM ve kimi zaman iş yerlerimizde kimi zamanda evlerimizde yaşanabilecek yanlış uygulamaları üzerinde paylaşımlarda bulunmak istiyorum.

İLK YARDIM HAKKINDA NELER BİLİYORUZ?

Literatürde kelime anlamıyla ilk yardım; herhangi bir kaza ya da yaşamı tehlikeye düşüren bir durumda, sağlık görevlilerinin tıbbi yardımı sağlanıncaya kadar, hayatın kurtarılması ya da durumun daha kötüye gitmesini önlemek amacıyla olay yerinde, tıbbi araç gereç aranmaksızın mevcut araç ve gereçlerle yapılan ilaçsız uygulamalar olarak tanımlanır. Aslında sadece bu tanımda bile dikkatimizi çekmesi gereken ve ilk yardımın ne olduğu, ne olması gerektiği ve en önemlisi ne olmadığıyla ilgili bilgiler içeren çok önemli hususlar bulunmaktadır. Öncelikle unutulmaması gereken ilk yardımda amaç ; yaşamsal fonksiyonların sürdürülmesini sağlamak ve hasta ya da yaralının durumunun daha da kötüye gitmesini önlemek için iyileştirici uygulamalarda bulunmaktır. Hepimizin bildiği bir gerçek var ki biz Türk Toplumunu olarak yardım etmeyi severiz ve konunun uzmanı olup olmadığımızı bazen çok da önemsemeden aklımıza gelen ilk geldiği şekliyle olaya ve kazazedelere müdahale etmekten de kendimizi sakınmayız. Ancak yaşanan kazalar sonrası sakat kalma ve ölümlerin büyük bir bölümünün bilinçsizce yapılan ilkyardım müdahalelerinden kaynaklandığı biliyor muyuz? İlk yardımda en önemli ve birincil kural kendi can güvenliğiniz başta olmak üzere yardım ettiğiniz kişi ya da kişilerle olaydan habersiz çevrede bulunan bulunan kişilere zarar vermemektir.

Bu kapsamda en çok yapılan yanlış ilk yardım uygulaması, solunumu olan kişiye kalp masajı yapılmasıdır. Kazazedenin kalbinin atıp atmadığı kontrol edilmeden ya da bunu ayırımı fark edilecek donanımda olmadan hemen kalp masajına başlanırsa yani normal solunumu olan kişiye kalp masajı yapılırsa çalışan kalbi durdurma riskiniz bir hayli fazladır. Aynı şekilde ikincil bir yanlış olarak çamaşır suyu, tuz ruhu gibi yakıcı temizlik maddelerinin içilmesi durumunda zehirlenen kişiyi kusturmak da vücuda iki kat zarar vermek anlamına gelmektedir. Bu durumda ; kusturulma anında yakıcı madde kişinin soluk borusuna zarar verir ve hastanın durumu daha da kötüleşir. Bu tür zehirlenmelerde kişi derhal ve hiç vakit kaybettirilmeden doktora götürülmeli yani ilk giriş bölümünde bahsettiğimiz ilk yardım tanımında yer alan ilk yardım uygulamaları oldukça kısa sürede sonlandırılmalıdır.

Varsayalım ki iş yerinde bir iş kazası meydana geldi ve çalışanın gözüne yabancı bir cisim battı. Sakın bu yabancı cisim olay yerinde çıkarmaya ve arkadaşınıza bu şekilde yardım etmeye çalışmayın . Cismin gözün içine daha çok girmesine sebep olursunuz. Bunun yerine cisim sabitleyin. Refleksel olarak her iki göz de birlikte hareket ettiğinden sağlam gözü de kapattırın ve yine derhal doktora başvurun ya da acil olarak iş yerinizde görevli bir iş yeri hekimi varsa onunla irtibata geçin .Yine İş arkadaşınızın tansiyon veya herhangi bir sebeple burnunun kanadığını varsayalım. Burun kanamalarında hastanın başını arkaya doğru yatırmayın. Hastayı başı hafifçe öne eğik olacak şekilde oturtun. Burun kanatlarını sıkarak 5-10 dakika baskı uygulayın.

İstatistiklere göre yanıklar da ilk yardımda en sık doğru bilinen yanlışların yapıldığı olayların başında gelmektedir. Yanan bölgeye doktora gidene kadar yoğurt, diş macunu gibi maddelerin sürülmesi de son derece yanlıştır. Yanan bölge küçükse 20 dk soğuk suyun altında tutulmalıdır. Su toplaması hemen meydana gelmiş ise kesinlikle patlatılmamalı ve tüm ilk yardım uygulamalarında ana kural olan eğer olay iş yerinde meydana gelmiş ise iş yeri hekimiyle irtibata geçilmelidir.

İlk yardım sırasında yanlış uygulamalara değindikten sonra bir de doğru uygulamaları nelermiş onlara değinelim.

- Öncelikle hasta ya da yaralının durumunu değerlendirin (bilinç ve solunum)
- 112'yi arayarak kaza ve yaralıların durumunu telefondaki ilgililere açıklayıcı, abartıdan uzak, gerçekçi ve net bir şekilde olabildiğince sakın bir şekilde bildirin. Eğer hasta ya da yaralının yanında kalacak başka kişiler yoksa bildirim olayını başkasına devredin.
- Hasta ya da yaralının korku ve endişelerini gidermek için onunla konuşmaya soru sormaya çalışın ve bilincini açık tutmaya çalışın.
- Hasta ya da yaralıya müdahalede yardımcı olacak kişileri olabildiğince çabuk organize edin.

- Hasta ya da yaralının durumunun ağırlaşmasını engellemek için gerekli müdahaleyi planlayın.
- Hasta ya da yaralının yarasını görmesine izin vermeyin bu çoğu insanda durumun daha da kötüleşmesine neden olacaktır.
- Hasta ya da yaralıları hareket ettirmeden müdahalede bulunmaya çalışın.
- Hasta ya da yaralıların en uygun yöntemlerle en yakın sağlık kuruluşuna sevkini sağlamak
- Olay yeri güvenliği açısından herhangi bir tehlike yok ise, hasta ya da yaralıyı kesinlikle yerinden kımdatmayın.

İlk yardım uygulamalarına gereksinim duymayacağınız yeni bir çalışma ayı diliyor; gerek ilk yardım yönetmeliği uyarınca iş yeri tehlike sınıfına göre iş yerinizde çalışan her 10 ya da 20 çalışandan birini Sağlık Bakanlığı tarafından onaylı ilk yardımcı sertifikalı programlarına yönlendirmenizin yasal zorunluluk olduğunu hatırlatır ve ilk yardımcı Sertifikasına da sahip olunmasının kendinizi bir sağlık çalışanı gibi müdahale etme hakkını ve donanımını da vermediğini yinelemek isterim.

Sağlık ve emniyette kalın....